Elise G. Lengkeek

Verlangen naar God

Bidden in het ritme van de dag

13 januari 2016

Wat gaan we doen?

- Drie blokken van 25 minuten:
  - 20 minuten college
  - 5 minuten vragenronde
- Blok 1: Over bidden en vormen van bidden
- Blok 2: Getijdengebed & persoonlijk getijdengebed
- Blok 3: toepasbaarheid voor community

Bidden:
een verkenningsrondje

- Bidden: wat gebeurt er tussen jou en God?

- Bidden in de praktijk:
  - Wanneer?
  - Hoe vaak?
  - Welke vorm?
  - Hindernissen?

Wat is bidden?

- Hebreeuws ww ‘hitpalei’= bidden, afgeleid van ‘palei’ = jezelf beoordelen, spiegelen in het gebed
- Uitdrukking van (harts)verlangen naar God
- God zoeken met een aandachtig hart: focus
- Alles wat je denkt en voelt delen met God
- God loven, prijzen, danken
- God om hulp vragen
- Balanceren tussen het tijdelijke & eeuwige

Wat is het effect van bidden?

Het effect van bidden:

- Zuivert je hart
- Richt je aandacht en liefde op anderen
- Persoonlijk: intiem contact met God
- Met anderen: verbondenheid vanuit beleving
- Diepere dimensie: ‘kerk van alle plaatsen en tijden’

Bidden: welke vorm? (1)

- Vrije gebeden (a)
  - Kavanna (Hebr.) =Toewijding, aanbidding met concentratie, nastreven van heilig doel, gericht bewustzijn
    - basishouding gebed
    - Persoonlijke relatie met God

Bidden: welke vorm? (1)

- Vrije gebeden (b)
  - Hitbonnenoet (Hebr.) = Eigen inzicht, nastreven dieper begrip van wat in je leeft, gerichte aandacht op Schepper, schepping en eigen plaats daarin
    - schept vreugde en liefde
    - werkt als een spiegel: de Eeuwige in jezelf zien, in gesprek met Hem door je diepste innerlijk met Hem te delen
    - reflectie van diepste nood en Godsverlangen

Bidden: welke vorm? (1)

- Vrije gebeden (c)
  - Hitbodedoet (Hebr.) = Afzondering, zelf-isolatie , toestand van rust en stilte in je ziel, zowel intern en extern. Jezus deed dit dagelijks
    - Bewerkt houding van kavanna en hitbonnenoet
  - Valkuil: Eigen ‘verlanglijstje’ op voorgrond

Bidden: welke vorm? (2)

- Formuliergebeden
  - Zorgvuldig, nauwkeurig en vervolmaakt in loop der tijd
  - Bevat alle aspecten van een waardig gebed voor God
  - Verinnerlijking van gebeden in het hart
  - Psalmen: levende gebeden, hart van het getijdengebed
  - Valkuil: gewoonte bidden, afraffelen zonder na te denken

Bidden: welke vorm? (3)

- Getijdengebed
  - Ontleend aan ‘getijden’: eb en vloed
  - Getijden: bidden op vaste tijdstippen dag/ nacht
  - Bidden & Bijbellezen in traditie Vroege Kerk

Vragen?

Getijdengebed

Waarom focus op getijdengebed? (1)

- Rijk gebed
- Verinnerlijking gebed door dagelijkse herhaling
- Beproefde eeuwenoude opbouw en structuur
- Biedt houvast en concentratie
- Wereldwijde oecumene tussen christenen
  - samen met anderen
  - in de stilte van je hart

Waarom focus op getijdengebed? (2)

- Continue lofprijzing, aanbidding, dank en smeekbede aan God
- Brengt balans en rust in onze klok- en agendatijd
- Bewerkt een gezegend leven

Getijdengebed – van oudsher

Joodse oorsprong (1)

- Het 18 zegenspreukengebed

  - Voorloper van latere getijdengebed.
  - Basis hedendaagse Sidoer (Joodse gebedenboek)

Joodse oorsprong (2)

- Oorsprong (a)

  - Tijdens Babylonische ballingschap (586 v. C.) ipv offerdiensten in tempel
  - Ook na ballingschap als aanvulling op offerdiensten: gebed als dienst aan God
  - 70 jaar na ballingschap :verlangen naar gebed tot God in correct Hebreeuws

Joodse oorsprong (3)

- Oorsprong (b)
  - 300 jr voor Chr. vastgelegd door Ezra en oudsten in Achttiengebed (Sjimona Esree)
    - Voorbeelden voor waardig gebed
    - Kern van de 3 getijdengebeden Sidoer
  - Samenkomsten in synagogen (leerhuizen).
  - Bidden van het 18 zegenspreuken van op de uren van dagelijkse offers in de tempel

Vroegchristelijke getijdengebeden

- Eerste christenen > Joden/joden
- Niet-joden kwamen tot geloof in Christus
- Na opstanding Jezus geregelde bijeenkomsten:
  - om te bidden, te danken en het brood te breken
  - om elkaar te bemoedigen met lofzangen, hymnen en Bijbellezingen

Hart van het getijdengebed (1)

- Dagelijks lofoffer aan God
  - van synagoge/tempel naar de kerk
- Samenkomsten morgen-, middag- en avondgebed

Hart van het getijdengebed (2)

- De joodse gebedstraditie: inspiratiebron Vroege Kerk
  - In morgengebed is de aanhef van het 18-gebed zelfs ongewijzigd overgenomen
  - 18-gebed was in loop der eeuwen naar een vaste vorm en structuur toegegroeid
- De Psalmen: hart van getijdengebed - toen & nu

Getijdengebed in vogelvlucht

- Vroege Kerk
- Woestijnvaders
- Kerkvaders
- Kloostergemeenschappen
- Rooms-katholieke kerk
- Anglicaanse kerk
- Protestantse kerk: in ontwikkeling

Persoonlijk Getijdengebed

Getijdengebed: persoonlijk? (1)

- ‘Persoonlijk’?

  - Een persoonlijke ontdekking met verstrekkende gevolgen

Getijdengebed: persoonlijk? (2)

- Motieven persoonlijk getijdengebed
  - Bidden volgens oude getijdentraditie (BCP is gecomprimeerd uit Benedictijnse getijdengebeden)
  - De hele Bijbel lezen in 1 jaar
  - Verbinding tussen dagelijks ritme Psalmen en rest van de Schrift
  - Overal en altijd te bidden op zelfgekozen moment

Persoonlijk Getijdengebed: structuur

- Afgeleid van anglicaans morgen- en avondgebed (lange versies in kerk)
- Basis anglicaanse kerk 1549 ligt in Book of Common Prayer: breuk met Rome in lijn Zwingli
- PG: compact morgen-, middag-, avond- en nachtgebed
- Nu: online met 3 of 4 G of wifi.
- Straks: online/offline: internet, app, en boek

(Persoonlijk) Getijdengebed: rondleiding

- www.persoonlijk-getijdengebed.com

Vragen?

Pauze

Dit college wordt straks hervat

Getijdengebed: community (1)

- Getijdengebeden PG, Liedboek 2014, Bid-Luister-Leef
- Samen bidden: huisgezin
- Samen bidden: rond vespers met gezamenlijke maaltijd
- Samen bidden: rond zondagse viering met bijbelkring
- Onderdeel van gemeenteproject in bijvoorbeeld 40 dagentijd

Getijdengebed: community (2)

- In gemeentesetting: tegenwicht bricolagecultuur
- Bewustwording rode lijn gebedstraditie (ordinarium-structuur)
  - Het ordinarium is van oorsprong de reeks van 5 vaste onderdelen van de (zondagse) Mis, namelijk Kyrie, Gloria*, Credo*, Sanctus/Benedictus en Agnus Dei
  - Deze 5 onderdelen zijn behalve in rk-traditie ook doorgegeven binnen liturgie protestantse kerken

Getijdengebed: community (3)

- Gedragen door brede en wereldwijde oecumene
- Hernieuwde belangstelling voor monastieke spiritualiteit onder christenen uit alle denominaties: verlangen naar verdieping van lofprijzing en gebed: erkenning & herkenning in vrijwel alle denominaties
- 18 februari 2016: Inspiratiedag voor predikanten, kerkelijk werkers, belangstellende gelovigen in Zwolle:
  - Monastiek: anders missionair? www.monastiekandersmissionair.nl

Vragen?

Ga met God

- En Hij zal met je zijn
- Alle dagen van je leven
- Waar je ook bent
- Wat je ook doet
- In verbondenheid met Hem
- En met de wereld om je heen

Einde

Bedankt voor uw aandacht